

Ohlédnutí za rokem 2013

Uplynulý rok byl výrazně poznamenán dichotonií mezi nabídkou muzejních služeb veřejnosti a zájmem o tyto služby ze strany veřejnosti.

Na jedné straně muzeum v opravených a modernizovaných prostorách nabídlo svým návštěvníkům služby v nebyvalé míře. Rada akcí byla velmi pozitivně hodnocena návštěvníky i odbornou veřejností; tedy lidmi na muzeu nijak závislími. Od začátku roku to byla mimo jiné Muzejní noc, komponovaná jako sled zastavení s jednotlivými opemími rolemi Emy Destiniové, mezinárodní vědecká archeologická téma nedostupnými metody prospekce, velká reprezentativní výstava české umělecké textilní tvorby v kostele sv. Jana Křtitele, zpřístupnění nové Sině Emy Destiniové veřejnosti a mezinárodní soutěžní výstava tvůrčí bellem Nožk Tomáše Krýzy. Rozsah a kvalita muzejních expozic je v historii jindřichohradeckého muzea nebyvalá. Propagace muzea v roce 2013 byla plně srovnatelná s předchozími lety.

Přesto muzeum na druhé straně zaznamenalo jednu ze tří nejhorších návštěvností od roku 1968, kdy byly veřejnosti poprvé představeny Krýzovy jesličky v nové instalaci. Že to nebyl vůbec nejhorší výsledek, je zapříčiněno rekordní návštěvností v druhé polovině prosince. Ovšem tato rekordní návštěvnost byla důsledkem dvou faktorů, na které muzeum nemělo a nemohlo mít absolutně žádný vliv. Vánoční svátky a Nový rok totiž vyšly dopsřed dvou pracovních týdnů, což rezultovalo dvoutýdenní prázdniny pro děti a následně většinou i dovolenou a pracovní volno pro dospělé v podobném rozsahu. Navíc velmi teplé a slunečné počasí s mnoha teplotními rekordy znemožnilo obvyklé zimní radovánky a nekomplikoval dopravu.

Výsvětlení je nasnadě. Nemůže být náhodou, že historicky nejhorší návštěvnosti muzea jsou všechny zkoncentrovány do období po roce 2008, tedy do období neustálé se protahující ekonomické recese.

Muzeum musí na tuto skutečnost nějak reagovat. I když základním posláním muzea jako pamětové instituce je odborně sbírat, zpracovávat a uchovávat hmotné doklady o člověku a jeho prostředí, prezentace muzejní sbírky je rovněž důležitým úkolem každého řádného muzea. Když odvrtneme krátkodobé spektakulární až hochštaplereské akce, ke kterým se bohužel muzea občas také uchylují (nebo jsou uchylována), zůstane jenom staromódní pečlivá práce a snaha o co nejvyšší kvalitu. A to je cesta, kterou hodlá jindřichohradecké muzeum jít.

Budeme se nadále snažit pořádat odborně kvalitní a přitom návštěvníky atraktivní výstavy, přednášky a další akce. Budeme klást důraz na profesionalitu vystupování těch pracovníků, kteří přicházejí do přímého styku s veřejností. Budeme zintenzivňovat spolupráci se školami všech stupňů v jindřichohradeckém regionu. Budeme nadále věnovat velkou pozornost propagaci muzea. A budeme doufat, že se vnější ekonomické poměry začnou zlepšovat.

Děkuji jménem muzea všem osobám a institucím, které muzeum v uplynulém roce 2013 nějakým způsobem podpořily.

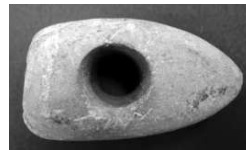
Jaroslav Píkal

Archeologické výzkumy muzea v roce 2013 (1. část)

Rok 2013 byl za moji dosavadní třicetiletou praxi archeologa Muzea Jindřichohradecka bezpochybně jedním z nejnamáhavějších, nejzajímavějších i neúspěšnějších. Co do počtu provedených odborných dozorů a záchraných výzkumů jsme totiž poprvé došli k počtu téměř pět desítek zkoumaných lokalit! Také datace míst, které jsme podrobně mapovali, byla velice pestrobarevná. Na pomyslné ose času lze výzkumy zařadit od pravěku a doby zhruba 4000 před naším letopočtem, až po nedávnou současnost.

Budu-li konkrétní, během loňského roku jsme působili celkem na čtyřiceti osmi lokalitách převážně na území Jindřichohradecka. Během některých výzkumů mi byli vydatou oporou terénní technik Jaroslav Novák, Pavel Čichra a Tomáš Fedra, kterým patří můj velký dík. Cílem tohoto článku však není vyjmenovat všechna námí zkoumaná místa. Ne každá z aktivit totiž přinesla do sbírek muzea hmotné nálezy, i když ty se dají počítat na stovky kusů. Proto jsem se rozhodl vybrat pouze tři reprezentativní soubory artefaktů a s nimi spojených výzkumů, které by měly konkrétně charakterizovat přibližně naši archeologickou práci za uplynulý rok.

V prvním případě se jedná o nálezy tzv. hromového klínu. K náhodnému objevu došlo v Nekrasíně poblíž Jarošova nad Nežárkou již na jaře 2008 během hloubení základů pro přístavbu rodinného domu manželů Štorfovců, kdy bagr zachytil mělce zakopaný opracovaný kámen s vyvrtaným otvorem. Objev tehdy na stavbě nikoho nepřesvědčil o skutečnosti, že by se mohlo jednat o archeologický nálezy. Až v roce 2013 a prostřednictvím informací o záhadném kameni, nás přivedlo na danou lokalitu, kde jsme

provedli terénní průzkum. Jak se následně ukázalo, jednalo se vrtaný kamenný sekero mlát s mírně zešíkleným tvělem a přímými ostrými, obdelného průřezu a se zaoblenými hranami. Přibližně ve středu je artefakt opatřen pravidelným otvorem kruhového tvaru. Délka sekero mlátu je 87 mm, maximální šířka 48 a výška 44 mm. Vyroben byl z kontaktně metamorfického jemnozrnného kvartzu až uhořce šedo- zelené barvy. Díky sekundárnímu uložení artefaktu v zemi jsme s kolegou Odjechem Chvojkou z Jihočeského muzea v Českých Budějovicích dospěli k závěru, že se jedná skutečně o tzv. hromový klín, který byl zakopan nejméně před sto lety majiteli objektu u prahu hlavního vchodu jejich statku jako jakýsi amulet chránící domů před pohromami. Tento zvyk, užívaný na vesnicích již od průběhu poloviny 19. století, není až tak ojedinělý. V případě našeho regionu i našeho muzea, je však velice ojedinělý!

Dalším významným přírůstkem do našich muzejních sbírek byl depot stříbrných mincí z 14./15. století. Poblíž Otína u Jindřichova Hradce jej objevil Jaroslav Novák. Následným výzkumem bylo dohledáno celkem šedesát kusů pražských grošů Karla IV. a Václava IV., které byly dochovány celé či ve zlomcích. Dále bylo nalezeno pět diobných mincí rakouské a německé provenience. Jde tak o třetí od roku 1989 do našeho muzea odevzdaný depot pražských grošů. První z nich byl náhodně objeven a z větší části nálezem zcizen v listopadu 1989 v Bratrské ulici v Jindřichově Hradci. Dochovalo se pouze šesti celých a několika málo zlomků grošů, které jsou vystaveny v expozici gotiky Muzea Jindřichohradecka. Vystavena je zde rovněž část depotu ze šesti set třiceti pražských grošů nalezených Jaroslavem Korbelem v listopadu 1999 poblíž Sedla. Všechny tři uvedené poklady pražských grošů zdobí panování císařů Karla IV. a Václava IV. jsou mimořádným dokladem doby z předhusitského období na území našeho regionu.

Vladislav Burian

Pohledy do zákulisí

V listopadu 2013 byla v Muzeu Jindřichohradecka otevřena nová *Síň Emy Destinnové*. Letošní ročník zpravodaje NOVUM přináší několik zajímavostí a detailů o exponátech dokumentujících umělecký odkaz a životní osudy nejslavnější české pěvkyně.

2. Fotografie Emy Destinnové

V nové expozici jsou využity dva základní prezentační přístupy. Prvním je tradiční vystavování exponátů v prosklených vitrinách, druhý je uplatněn u velkých předmětů, které jsou rozmístěny v prostoru ve skupinách představujících různá prostředí, jako je hudební či lovecký salón nebo ložnice slavné pěvkyně.

Protože hlavním úkolem expozice je představit životní a uměleckou dráhu Emy Destinnové, nejpočetnějším druhem exponátů jsou fotografie. Vzhledem k tomu, že snímků zachycujících Emu Destinnovou existuje poměrně velké množství, rozhodli se autoři expozice využít k jejich prezentaci rovněž moderní techniky, aby jich mohli uplatnit více, než by se vešlo na tradiční panely. Zatímco dominantní fotografie, charakterizující jednotlivé etapy života slavné pěvkyně, a některé další vybrané snímky jsou vystaveny v klasické „papírové“ podobě, další jsou návštěvníkům k dispozici ve formě digitální. Ve vitrinách jsou umístěny fotorámečky, v nichž se střídají fotografie, na kterých je Ema Destinnová zachycena ve svých nejvýznamnějších či nejzajímavějších rolích z Dvorní opery v Bedíně, londýnské Královské opery, Národního divadla v Praze a z newyorské Metropolitní opery. K vidění jsou tak téměř čtyři desítky snímků, které by jinak z prostorových důvodů vystaveny být nemohly. Další výhodou tohoto způsobu vystavování je skutečnost, že obsah rámečků může být průběžně měněn nebo rozšiřován. Samostatnou plochou pro prezentaci dalších fotografií je pak televizní obrazovka, na níž si návštěvníci mohou prohlédnout pěvkyni v operních rolích, které Destinnová zpívá na vybraných zvukových záznamech, znejících z reprodukcí.

Pohlednice z ED jako Salome

Fotografie J. F. Langhans

Většinu fotografií má muzeum ve svých sbírkách již dříve, řadu z nich představilo na výstavě Ema Destinnová ve fotografii, která byla instalována nejen v Čechách a na Moravě, ale i v Litvě. Některé vystavené fotografie jsou pak výsledkem akviziční činnosti muzea v posledních letech a měsících. Nejzajímavějším přírůstkem je snímek mladíčky Emy z ateliéru pražského fotografa J. F. Langhansa, jenž svou profesionální dráhu zahájil právě v Jindřichově Hradě již v roce 1876. Cenná je kolekce pohlednic s fotografiemi slavné pěvkyně v operních úlohách i v civilu, kterou muzeum získalo v minulém roce a z níž se některé ihned uplatní jako exponáty v nové Síni Emy Destinnové.

František Fůrbach

Zprávy:

Expozice Muzea Jindřichohradecka v jezuitském semináři jsou pro veřejnost uzavřeny. **Městská vyhlídková věž** je pro veřejnost uzavřena. **Výstavní prostory v minoritském klášteře** jsou pro veřejnost uzavřeny. **Kostel sv. Jana Křtitele** je pro veřejnost uzavřen.

Knihovna Muzea Jindřichohradecka s badatelnou ve Štítného ulici poskytuje služby pro veřejnost celoročně v pondělí a ve středu od 12.30 do 15.30 hodin.

NOVÁ SEZÓNA V MUZEU ZAČNE V ÚTERÝ 1. 4. 2014 ZPRÍSŮPŇENÍM EXPOZIC V JEZUITSKÉM SEMINÁŘI.

Spolek Přátel starého Jindřichova Hradce pořádá **v pondělí 10. února od 18.30 hodin svou VALNOU HROMADU**, po které následuje tradiční přednáška PaedDr. Františka Fůrbacha s názvem **JINDŘICHŮV HRADEC PŘED 100 LETY – ROK 1914**. Konferenční sál muzea ve Štítného ulici. Vstup volný.

Klub historie letectví ve spolupráci s Muzeem Jindřichohradecka pořádá **v pátek 21. února od 18.00 hodin** v konferenčním sále muzea ve Štítného ulici své setkání s přednáškou Mgr. Libora Svobody, Ph.D., **BANDEROVCI NA JIHU ČECH** o poválečné době spojené s působením banderovců v jižních Čechách. Vstup volný.

Při únorovém setkání spolku Přátel starého J. Hradce se začínají vybírat členské příspěvky a členům spolku budou rozdávány Vlastivědné sborníky Daťčka, Jindřichohradecka a Třeboňska 25 a Výroční zprávy za rok 2013. Výše příspěvku se nemění – zůstává stále ve výši 60 Kč za člena. Pokud nebudete moci zaplatit své příspěvky na setkání spolku, je možno je uhradit v Muzeu Jindřichohradecka ve Štítného ul. v kanceláři č. 226 u P. Míchalové v pondělí a středu od 9.00 do 11.00 hodin nebo jindy po telefonické domluvě na tel. 728 976 004.

Muzeum Jindřichohradecka se přihlásilo znovu do soutěže Gloria musealis, tentokrát s novou expozicí Emy Destinnové do kategorie Výstava roku. Výsledky soutěže budou vyhlášeny k 18. květnu 2014. Naše muzeum získalo v loňském XI. ročníku soutěže, kterou vyhláší Asociace muzeí a galerií ČR, třetí místo za celkovou rekonstrukci jezuitského semináře a nové expozice v kategorii Počin roku.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradecka Ročník XXIII. 2/2014

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Píkal

Registrační značka MK ČR 11673

Výkonný redaktor: Pavla Míchalová

www.mjh.cz

Adresa: Muzeum Jindřichohradecka, Balbínovo nám. 19/I, 377 01 Jindřichův Hradec

Telefon: 384 363 660 (pokladna), 384 363 661 (pracovní), E-mail: muzeum@mjh.cz